

AKI VAGY

Szabó Menyhért: *Nyitott folyamat*

Tornyai János Múzeum, Hódmezővásárhely
2018. október 7 – november 11.

SZABÓ MENYHÉRT monumentális léptékű, gumiból készült művei a rugalmas anyag öntörvényűsége miatt magukba roskadnak. Az arcok kifejezése elsősorban nem az ábrázolt vonásaiban fogalmazódik meg, hanem a nagyüzemi környezetet idéző materiában. A képmás ikonografikus olvashatósága feloldódik a deformáltságban, mégis felmerül az igény az arc jelzőtáblájának¹ dekódolására. Míg Szabó *Who You Are I.* (2018) és *Big Me V.* (2017) című szobrai esetében szorítócsipeszekkel is jelzi a falon csüngő anyag tehetetlenségét, addig a *Gumi által torzan* című sorozatában a gumi karakterét

¹ Richard Rushton: *What a face can do? On Deleuze and Faces*, Cultural Critique, No. 51 (Spring, 2002), 219-237. oldal (online forrás: JSTOR)

bronzban és vasban rögzíti. A kopottas, gyűrt felszínű szobrokon kibicsaklott tekintetek, bevésett hajtincsek hullámoznak. Csak tapintás útján bizonyosodhatnánk meg igazán arról, hogy mivel is nézünk szembe.

Szabó az arcot vékony rétegű maszkként tárja elénk és azt – immár belső támasz nélkül – saját sorsára hagyja. A klasszikus szobrászati ideák alapján azonban gondolatban rekonstruálhatóvá válik az elvesztettnek hitt egész. Szabó transzformációjában egy lehetséges ábrázolás húzódik vissza a mű mélységeibe, hogy átadja a helyét egy új, brutálisabb térbeli szerveződésnek.

Szobrászati eljárásaiban a birodalmi reprezentáció formái kánonjának és léptékének kisajátítása, újraértelmezése is szerepet kap. Formai szempontból a totalitarianizmus alakjait idézi meg, de az arcok itt az ideológiák leeresztett megtestesítőiként jelennek meg. A heroikus formarendet játékos humorral kezdi ki, és ahogyan a szobordöntések után megrongálódott, megnyomódott figurák morális felelősségre szólítanak, úgy Szabó esetében is felmerül a destrukció tétje. Komar és Melamid 1992-ben az *Art Forum*ban arra kérdeztek rá, hogy mi a teendő a monumentális propagandaművekkel, válaszképpen pedig felvetették a megmaradt szobrok, emlékművek átalakításának igényét.² A lehetséges reakciók egyikeként tekinthetünk Szabó munkáira is, melyekben megtagadásra kerül a hamis bálványok potenciája és ereje.

Szabó a műtermi munka során először agyagfejeket készít, melyeken önmagát jeleníti meg különböző archetípusokban. Ezek azonban csupán formai kiindulópontját jelentik a gumiforma-levételnek, és így csak ideiglenesen léteznek. A végleges mű az agyagból

² Anthony Julius: *Idolizing Pictures – Idolatry, Iconoclasm and Jewish Art*, Thames & Hudson, London, 2000, 68. oldal

Szabó Menyhért
Nyitott folyamat, 2018,
kiállításenterítő, Tornyai
János Múzeum

Szabó Menyhért
Gumi által torzan I., 2018, bronz, vas, 19×35×20 cm

Szabó Menyhért
Big Me V., installáció, gumi, változó méret

megmintázott, neoklasszikus terheket cipelő szobrok árnyékaként születik meg. Maszkként, ami már semmilyen archhoz nem képes idomulni.

Ezt a dekontextualizáltságot tovább hangsúlyozza az arcok installálása, ami műtermi helyzeteket elevenít fel. Szabó egyes műveit szorítócsipeszekkel függeszti a falra, *Big Me V.* című szobra pedig egy székre hajított drapéria benyomását kelti. A szobor tekintete a szék sarkaira feszül fel. A textilanyag és az arc egymásba játszása az identitás lezártnak tétélezett, külső hatáira és bizonytalan helyére kérdez rá. Szabó alkotói közege azonban, amit jelként funkcionáló tárgyakkal megidéz, nem záródik el hermetikusan a művészettörténeti áthallásoktól sem. Felmerülnek a saját bőrét tartó vértanú, Szent Bertalan ábrázolásai, vagy Marszüasz legendájának képzőművészeti interpretáció is.

Hol fonódik össze a szubjektum, a történelem és a mitológia? Milyen mélységekbe vezet az identitás rétegeinek feltárása és hol kezdődik az a dimenzió, ami már túlmutat az egyéneken?

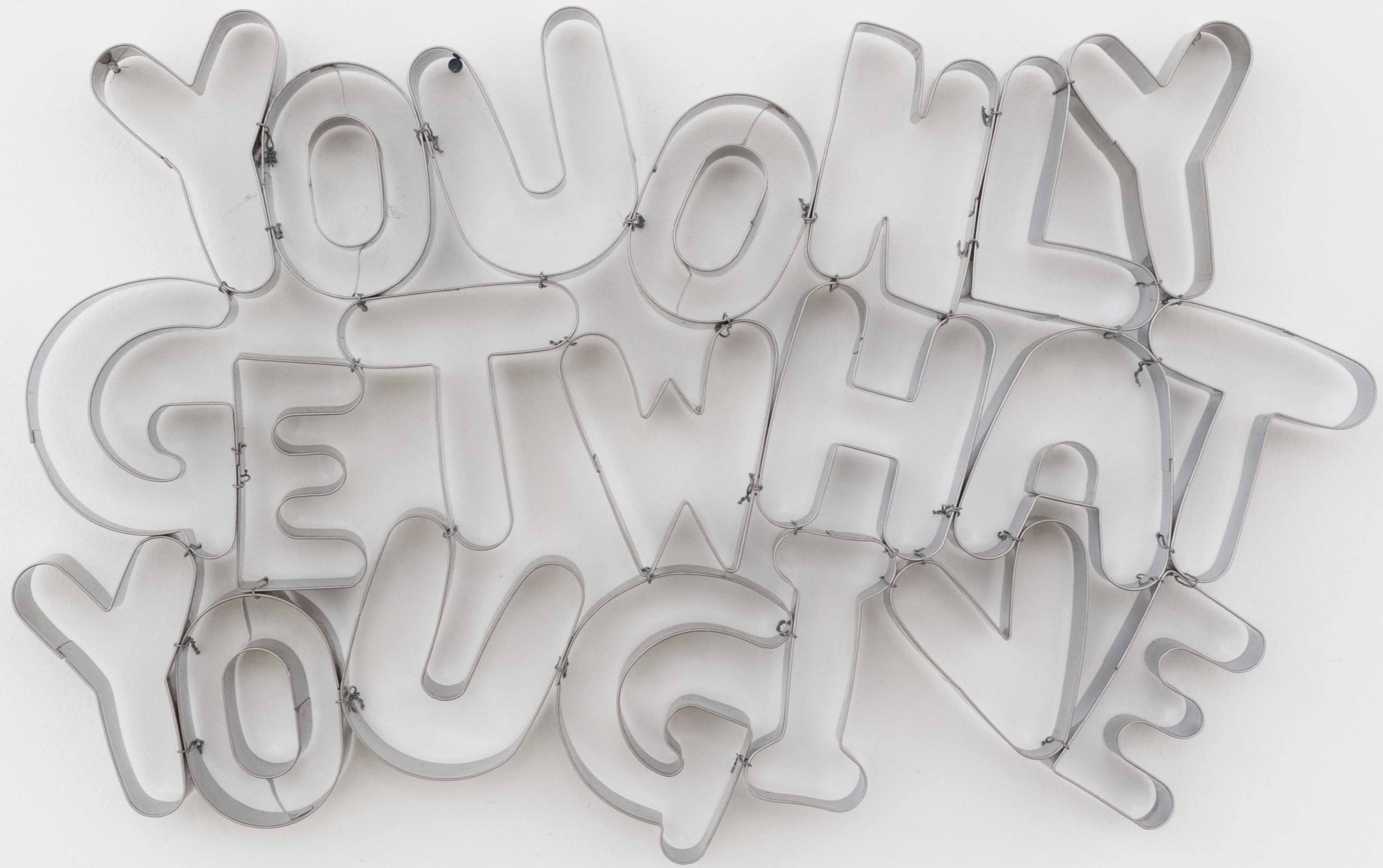
inside express →

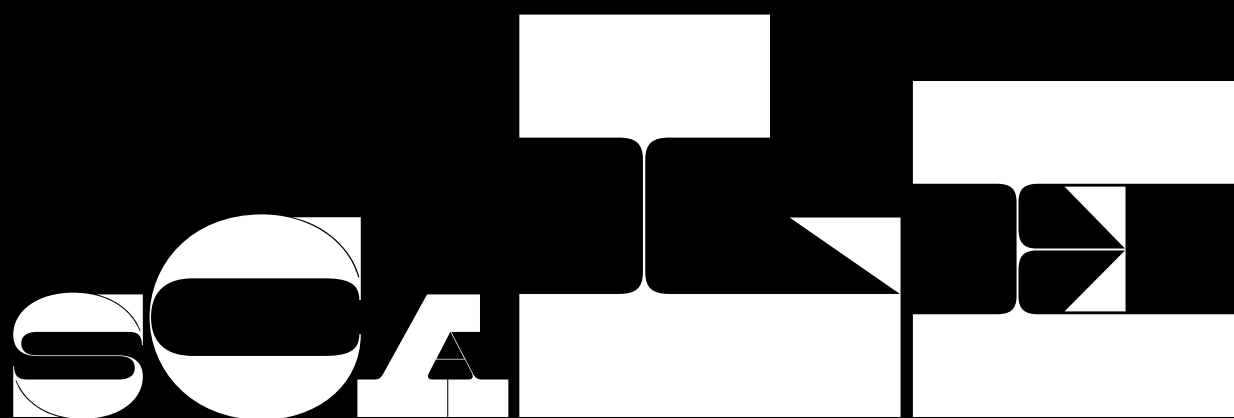
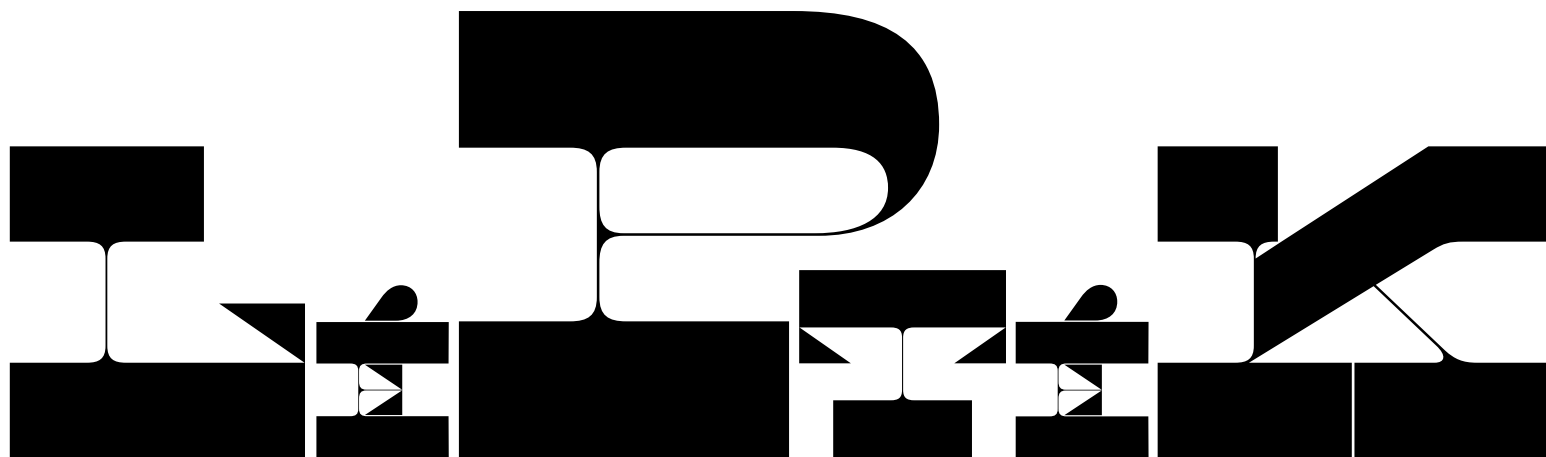
Kisterem

kisterem.hu

FODOR JÁNOS

YOU ONLY GET WHAT YOU GIVE, 2014
fém, 25,5×41,5×3 cm

ALOVITS BÁLINT
ASZTALOS ZSOLT
ÁMMER GERGŐ
BAK IMRE
BARANYAY ANDRÁS
BERKES ÁDÁM CSANÁD
BIRKÁS ÁKOS
EMBER SÁRI
DOBOKAY MÁTÉ
FABRICIUS ANNA
FODOR JÁNOS
IMRE MARIANN
ISKI KOCSIS TIBOR
KEREZSI NEMERE
KIRÁLY ANDRÁS
KISS ADRIAN
KOKESCH ÁDÁM
KOÓS GÁBOR
KÖRÖSÉNYI TAMÁS
MARTIN HENRIK
MOLNÁR ZSOLT
ROMHÁNY VERONIKA
SÜVEGES RITA
SZABÓ DEZSŐ
SZIRTES JÁNOS
TRANKER KATA
VÁRNAI GYULA

ÚJ BUDAPEST GALÉRIA | 1093 Budapest, Fővám tér 11–12., (Bálna Budapest) | 2018. december 12 – 2019. február 17.